

Lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta toimittaa lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.

Haluamme esittää seuraavat huomiot luonnokseen:

Biokaasun verotus

Esitämme, että biokaasun käyttö lämmöntuotannossa ja teollisuudessa/työkoneissa säilyy verottomana kaikissa kaasuverkoissa. Tältä osin esitämme, että säädös laitetaan pikaisesti uudelleen valmisteluun ja uusi ehdotus viimeistellään yhteistyössä eri ministeriöiden kanssa. Nykytasoinen verotus voidaan pitää voimassa niin kauan, kunnes uusi säädös hyväksytään. Esitämme lisäksi, että säädöksen hyväksymisen jälkeen Suomi tekee Euroopan komissiolle notifikaation lämmitys- ja teollisuuskäytön verottomuudesta kaikissa käyttökohteissa niin kaasuverkossa kuin verkon ulkopuolella.

Perusteluina esitämme seuraavaa:

Syyskuun budjettiriihessä tehtiin poliittinen linjaus, että biokaasulle tulevassa veromallissa vero kohdistetaan vain liikennekäyttöön, ei lämmityskäyttöön. Samassa yhteydessä linjattiin biokaasun tuotantotavoitteeksi 4 TWh vuonna 2030. Lausuttavissa oleva lakiesitys ei nyt mielestämme vastaa Suomen ilmastopoliittisia päätöksiä, sillä verottomuusedun ulkopuolelle esitetään jätettäväksi siirtoverkon kautta myytävä biokaasu.

Ehdotus kohtelee myös eri toimijoita epätasa-arvoisesti riippuen siitä sijaitsevatko ne siirtoverkon piirissä vaiko eivät. Toteutuessaan esitys asettaisi siis siirtoverkon alueella ja sen ulkopuolella olevat kaasun käyttäjät ja tuottajat eriarvoiseen asemaan (esimerkiksi sivulla 24 on kerrottu, että siirtoverkon ulkopuolella biokaasun verotaso olisi 10,414 €/MWh ja siirtoverkosta liikenteessä käytettävän biokaasun verotaso 23,354€/MWh eli maakaasun verotason mukaisesti).

Perustelumuiotissa ei ole arvioitu riittävällä tasolla eri ohjauskeinojen päällekkäisyyttä. Yksi päällekkäisyys on ainakin maatalojen ja maaseutuyritysten korotettu investointituki ja sähköverolakimuutosehdotus, että biokaasun pientuottajan (vuosituotanto alle 1 GWh) itse tuottama ja liikenne-, työkone- ja lämmityskäytössä käyttämä biokaasu olisi verotonta. Samaan aikaan osana koronaelytysmäärärahoja MMM:n toimesta maataloille on esitetty ja maaseutuyrityksille ollaan esittämässä korotettua investointitukea, jonka saaminen ilmeisesti poissulkee tuen saajalta mahdollisuuden osallistua jakeluvaihtoehtoon kolmeksi vuodeksi

tuotannon aloittamista. Pidämme tärkeänä, että eri ohjauskeinojen yhteensopivuus arvioidaan tarkoin ja tehtävät ratkaisut tukevat Suomen ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden toteutumista. Eri ministeriöiden hallinnoimat toimenpiteet tarvitsevat nykyistä tehokkaampaa koordinaointia.

Perustelumuston sivulla 23 kerrotaan, että siirtoverkon kautta syötettävä biokaasun määrä on kaasun kokonaiskulutukseen nähden vähäinen ja verkkoon syötetty biokaasu ohjautuisi biopolttoaineiden jakeluvaihteen vuoksi jatkossa ensisijaisesti liikenteeseen. Tässä yhteydessä haluamme painokkaasti huomauttaa, ettei tarkastelua tule tehdä ainoastaan nykyisten käyttömäärien suhteen, vaan tulee tarkastella myös lakiesityksen vaikutuksia keskipitkällä jopa pitkällä aikavälillä. SBB uskoo, että siirtoverkossa myytävälle biokaasulle on kysyntää liikennesektorin ohella myös teollisuus- että lämmitysasiakkaiden keskuudessa. Biokaasu on huomioitu esimerkiksi usean teollisuussektorin vähähiilisyystiekartassa.

Mikäli siirtoverkon kautta myytävä biokaasu ei ole verottomuusedun piirissä, näemme erittäin todennäköisenä, että teollisuuden kiinnostus biokaasua kohtaan vähenee. Tällä voi olla heijasteita myös kiinnostukseen investoida kansallisen kaasuinfrastruktureihin, mikä vaikeuttasi synteettisten kaasumaisten polttoaineiden käyttöönottoa Suomessa. Teollisuus etsii parhaillaan päästövähennyskeinoja ja investointipäätöksiä tullaan tekemään lähiaikoina, mihin kannustavat niin ilmatoriihen päätökset kuin määräaikaisesti haettavissa olevat teollisuuden vähähiilistymiseen suunnatut investointimäärärahat osana Kestävän kasvun ohjelmaa. Biokaasua ei tule verrata ainoastaan maakaasuun, vaan biokaasun kilpailijoita ovat kaikki muut uusiutuvan energianratkaisut. Teollisuudessa nimenomaisesti hake ja muut puupohjaiset biopolttoaineet ovat kilpailevia vaihtoehtoja.

Siirtoverkossa olevan biokaasulle langetettavaa veroa perustellaan myös sillä, ettei suomalaisilla verorahoilla haluta tukea ulkomailla tuotettua biokaasua. Pitkällä aikavälillä tämä on toki osuva huomio, mutta lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä huoli on aiheeton, sillä biometaanin nykyisistä rajallisista tuotantomääristä, kaasun rajatuista käyttömahdollisuuksista ja nopeasti kasvavasta kysynnästä kaikkialla Euroopassa (esim. Saksan tieliikenteen kansallinen päästökauppa tulee entisestään lisäämään biometaanin kysyntää). Investointisuunnitelmien realisoituminen on hidasta. Vaikka esimerkiksi Ruotsissa on toisinaan esitetty huolia tuontibiokaasun negatiivisista vaikutuksista kotimaiseen biometaanin tuotantoon, niin siltikin Ruotsi on jatkamassa biometaanin verottomuutta vuoteen 2030 asti. Biometaanin käyttömäärät ovat olleet Ruotsissa kasvussa vuosittain, ja kasvu ei olisi mahdollista ainoastaan kotimaassa tuotetulla biometaanilla.

Laaja notifiointi varmistaisi ennustettavissa olevan toimintaympäristön riittävän pitkäksi aikaa, mikä varmistaisi investointien syntyminen jo nyt, eikä vasta viiveellä. Tällä hetkellä biokaasun

verokohtelussa on suuria eroja eri jäsenmaiden kesken. Energiaverodirektiiviä ollaan uudistamassa, mikä tulee myöhemmin yhtenäistämään biokaasun verotuskohtelun.

4.1 Keskeiset ehdotukset

Sivulla 20 toisessa kappaleessa puhutaan virheellisesti biokaasusta yleisellä tasolla, vaikka teksti koskee ainoastaan liikennebiokaasua. Esitämme, että tekstiä täsmennetään seuraavasti:

...”Esityksessä ehdotetaan, että [liikenne]biokaasulle säädetään valmistevero, joka koostuisi nykyisen ympäristöperusteisen energiaveromallin mukaisesti energiasäältäöverosta ja hiilidioksidiverosta. Lisäksi biokaasusta kannettaisiin huoltovarmuusmaksu. Verotasot määriteltäisiin samoja lähtöarvoja käyttäen kuin muille lämmityspolttoaineille...”

Kestävyyssasiat

Esityksessä kerrotaan vaikeaselkoisesti, miten biokaasua verotetaan riippuen sen kestävyysominaisuuksista ja raaka-ainepohjasta. Asian selkeyttämiseksi esitämme, että perustelumuiistioon tarkennetaan biokaasun kestävyuden määrittämistä koskevat kohdat pykälien 2, 4, 4 a, 4 b sekä verotaulukon 1 ja verotaulukon 3 osalta. Esitämme seuraavanlaista kirjausta perustelumuiistioon:

*Biokaasun kestävyys määritellään biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain ([7.6.2013/393](#): ns. kestävyyslaki) mukaisesti. Kestävyyslain mukaisesti arvioidusta ja osoitetusta biokaasusta käytetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverolain 2§:n kohdan 14 b):n lyhennettä **R**. Biokaasusta, joka on sekä kestävyyslain mukaisesti kestävä että myös valmistettu lain uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä ([13.4.2007/446](#): ns. jakeluvuoritelaki) liitteen A-osan raaka-aineista, käytetään 2§:n kohdan 14 b):n lyhennettä **T**. Se biokaasu, jonka kestävyyttä ei ole arvioitu ja/tai osoitettu kestävyys lain mukaisesti, verotetaan maakaasun verotasolla eli siitä kannetaan täysi hiilidioksidivero.*

Pientuottajan verottomuus

2 §:n momentin d kohdassa määriteltäisiin biokaasun pientuottajan ja 21 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohdissa annettaisiin säännökset biokaasun pientuotannon verottomuudesta. Esitämme, että pykälissä tuodaan selkeästi esille, että soveltamisala koskee biokaasusta jalostettua liikennebiokaasua. Nyt pykälissä puhutaan ainoastaan biokaasusta, eikä yksityiskohtaisissa perusteluissakaan asiaa avata. Lisäksi esitämme 2 §:n momentin d kohtaan täsmennyksen:

18 d) *biokaasun pientuottajalla* sitä, jonka [biokaasulaitoksella] tuottaman biokaasun määrä kalenterivuodessa on enintään yksi gigawattitunti;

2 §:n kohta 6) teollisuus

Biokaasulaitosten toiminta, mukaan lukien kaasujen ja ravinteiden jatkojalostus, on osa kierrätysteollisuutta ja toiminnot tulisi siirtää muun kierrätysteollisuuden mukana sähköveroluokkaan II. Raakabiokaasun nesteytys ja paineistus voivat tapahtua pidemmänkin matkan päässä biokaasulaitokselta (putkiyhteyden päässä), jolloin toiminnot sijaitsevat eri tuotantopaikassa. Biometaanin paineistus ja nesteytys sekä kierrätyslannoitevalmisteiden valmistaminen tulisi luokitella teolliseksi toiminnoksi yksiselitteisesti riippumatta siitä tapahtuuko niiden jalostus jätteen käsittelytoimipisteen välittämässä yhteydessä tai muualla. Täten esitämme seuraavia muutoksia lakiluonnoksen pykälään 2, määritelmät:

6) *teollisuudella* 4 ja 8 a §:ssä ammattimaista kasvihuoneviljelyä, Tilastokeskuksen vuoden 2008 toimialaluokituksen (TOL 2008) pääluokkaan C (teollisuus) ja B (kaivostoiminta ja louhinta) kuuluvaa toimintaa sekä muuta kuin pääluokkaan C tai B kuuluvaa uusioraaka-aineen valmistusta ja jalostusta teollisesti; teollisuuteen rinnastetaan myös jätteen tai kierrätysmateriaalin käsittely ennen sen jalostamista uusioraaka-aineeksi, jos materiaalin käsittely [, **uusiomateriaalien, välituotteiden**] ja tuotteen valmistus tapahtuvat samalla tuotantopaikalla; teollisuuteen rinnastetaan lisäksi vähäinen teollisuuteen kuulumattoman tukitoiminnan harjoittaminen, joka tapahtuu teollisuutta harjoittavan yrityksen tuotantopaikalla ja joka liittyy pääasiallisesti yrityksen omaan teolliseen tuotantotoimintaan;

Perustelumuistion säännöskohtaisiin perusteluihin sivulle 33 esitämme seuraavaa lisäystä selvyiden lisäämiseksi:

...”Tarkoituksena olisi täsmentää määritelmää niin, että energiaverotukiin liittyen samankaltaista teollista toimintaa kuten materiaalien ja tuotteiden muuntamista, valmistamista tai jalostamista uusiksi tuotteiksi kohdeltaisiin energiaverotuksessa yhdenmukaisesti. Tavarantoiminnan [ja **uusiomateriaalien**] teollisessa valmistuksessa voisi olla kyse lopputuotteen lisäksi myös jatkojalostettavan välituotteen valmistuksesta...”

Perusteluissa olisi hyvä täsmentää, ettei kohdassa tarkoiteta jätelain 5 b §:n mukaista jätteen luokittelun päättymistä, kun käytetään sanaa tuote. Uusiomateriaali voi olla joko tuote- tai jätestatuksella.

4 b § Veron määrä

Esitämme, että lain 4 b §:n 1 momenttiin lisätään, minkä taulukon tuoteryhmistä 2 tai 2a on kyse. Ilman viittausta verotaulukoihin, niin kirjaus on liian epäselvä.

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä

Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry

Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi